

*Осадчук О.К.,
викладач I категорії,
ВСП «КТЕФК ДТЕУ»,
м. Київ, Україна*

ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ ТА ДУХОВНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

У світогляді людини навколишній світ відображається не сам по собі, поза залежністю від людини, а через призму її інтересів, завдяки чому вона стає реальною силою, здатною перетворювати дійсність у бажаному для себе напрямі.

Ціннісні орієнтації – це ті стани, явища і процеси в довколишньому житті, які стають орієнтирами для людини, спрямовують формування її цілей, а також способи їх досягнення. Представленість життєвих цінностей у свідомості особистості залежить від вікових особливостей, психологічних новоутворень, загального розвитку людини [2].

Ціннісні орієнтації, відповідно, визначають: загальну спрямованість інтересів і прагнень особистості; ієрархію індивідуальних вподобань і зразків; цільові і мотиваційні програми; рівень вподобань; уявлення про дійсне і механізми селекції за критеріями значимості; міру готовності і рішучості (через вольові компоненти) до реалізації власного «проекту» життя [1].

Саме час навчання студентської молоді у закладах вищої освіти найбільш сприятливий для формування, коригування цінностей студента як цілісної особистості. Готуючи студентів до роботи у нових соціально-економічних умовах, ЗВО повинні формувати у них чіткі орієнтири життєдіяльності, вміння відділяти справжні цінності від уявних, сприймати та оцінювати складні, суперечливі явища і процеси, що відбуваються в українському суспільстві.

Від того, наскільки молоде покоління – національно свідоме, патріотичне, готове взяти на себе відповідальність за розвиток і збереження духовності та культурних здобутків української держави, активно і конструктивно приєднатися до суспільних процесів, наскільки ініціативно воно бере участь у процесі соціально-економічних і політичних перетворень, значною мірою залежить доля країни, її національні інтереси [3].

В наш час – час пошуку нових орієнтирів, та в процесі формування особистості, актуальною залишається проблема естетичної вихованості молоді, яка є однією з духовних цінностей. Значущість цінностей буде зростати тільки тоді, коли буде взаємозв'язок усіх цінностей в одній системі духовності, яка сформує особистість та її суть у трансформаційному суспільстві [4; 5].

Цінності, їхній характер, особливості, як і система цінностей у суспільстві в цілому, є своєрідними орієнтирами у формуванні світогляду, духовного світу людини, а прагнення до володіння ними – важлива умова придбання людиною необхідного життєвого досвіду і його соціалізації. Формуючись у певний історичний період, цінності продовжували існувати, змінюватися так само, як

одночасно змінюються цілі покоління людей, наслідуючи і позитивне, і негативне з життя своїх попередників. Із точки зору пріоритетності індивідуальні цінності людини (особистості) завжди превалюють над суспільними. Індивідуальні цінності – сполучна ланка між людиною і суспільством, культурою конкретного суспільства. Суперцінною була і залишається сама людина – її життя, діяльність, творчість, – людина як істота не стільки біологічне, скільки соціальна.

Здійснений аналіз сутнісних характеристик досліджуваної категорії доводить, що процес формування ціннісних орієнтацій студента в цілому детермінований загальними закономірностями становлення його особистості: через пізнання, почуття - до усвідомлення, а потім – до дії, саме такою є логіка даного процесу.

Згідно з дослідженнями, ціннісні орієнтації, виражаючи характер ставлення людини до різних аспектів матеріального і духовного світу, посідають значне місце у структурі особистості, відображають рівень її розвитку, на їх основі здійснюється регуляція діяльності та поведінки. Цінності є атрибутом внутрішнього світу особистості, вони є виразниками стабільності, абсолютності, незмінності. Цінності формуються в індивідуальному досвіді суб'єкта й відбивають не стільки динамічні аспекти його, скільки інваріантні аспекти соціального й загальнолюдського досвіду. Таким чином, цінності виступають як мотивації поведінки індивіда в різноманітних сферах його життєдіяльності.

В сучасній ситуації, що склалася в українському суспільстві цінності виступають вищими принципами, які забезпечують злагоду в малих соціальних групах та суспільстві в цілому.

Список використаних джерел

1. Ціхоцька О., Лозинська Л. Особливості формування ціннісних орієнтацій студентської молоді в сучасних умовах. Молодь і ринок. 2016. С. 39-44.
2. Петров А.В. Ціннісні переваги молоді. Харків. 2018. С. 84-90.
3. Дмитрук Н., Падалка Г., Кіреєв С. та ін. Цінності української молоді. Результати репрезентативного соціологічного дослідження становища молоді. Київ, 2016. С.12-14.
4. Ніколаєнко С.М ., Шинкарук В.Д., Рудень Д.М . Програма виховання студента: “Фахівець, громадянин, патріот”. Київ. 2016. С. 56-62.
5. Воронцова Е., Ївженко Ю., Паржницький В. Дослідження ефективності програми формування професійно-ціннісних орієнтацій учнів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти . Нові технології навчання: збірник наукових праць. ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Київ, 2021. Вип. 95. С.8-19.